

# بررسی نقش بازدارنده قوانین فقهی و حقوقی ایران، در جهت جلوگیری از نقض حقوق مالکیت معنوی افراد و مقایسه آن با قوانین بین المللی

تهمینه فتحی\*، دکتر محسن پورمحمد،

1396-6-29

چکیده مالکیت از جمله حقوق مسلم اشخاص بوده که در تمامی کشورها مورد حمایت و احترام می باشد. امروزه رابطه دانش و تجارت بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و اموال معنوی نقش مهم و حیاتی در روابط میان افراد حقیقی و حقوقی پیدا نموده است از مباحث حقوق مالکیت معنوی بررسی مبانی و نحوه انتقال آن می باشد. نخستین نشانه های حقوق مالکیت ادبی و هنری در قانون مجازات عمومی سال ۱۳۰۴ دیده میشود. در این قانون چند ماده گنجانده شده است تا افرادی که به نحوی حقوق مالکیت دیگران را نقض میکنند، مجازات شوند. پس از آن در سال ۱۳۴۸ همزمان با تصویب الحاقیه پاریس در کنوانسیون برن، قانونگذاران ایرانی نیز در داخل کشور قانونی برای حمایت از مبانی فکری و نظری آماده کردند که بعد از هشت سال بحث و بررسی، به تصویب رسید که در زمان خود قانون نسبتاً جامع و کاملی بود. البته در سال ۱۳۵۲ قانونگذار با توجه به برخی نواقص موجود در حمایت از حقوق ترجمه و تکثیر کتب، نشریات و آثار صوتی یک قانون مکمل نیز تصویب کرد و پس از آن در سال ۱۳۷۹ قانونی در زمینه حمایت از پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای تصویب شد که بیشتر حوزه های نرم افزاری را پوشش میداد. پس از آن نیز در سال ۱۳۸۲ قانون تجارت الکترونیک تصویب شد که بخش کوچکی از آن به مباحث حوزه نشر الکترونیکی مرتبط بود. فقها درباره ی حقوق مالکیت معنوی به اظهار نظر پرداخته اند. برخی در مخالفت و عدم مشروعیت حقوق یادشده سخن گفته و به ارائه دلیل پرداخته اند و برخی نیز آن را مشروع دانسته اند و راه های انتقال آن را بیان نموده اند. آنچه از فتوای مقام معظم رهبری در مسأله مورد بحث مستفاد می گردد، این است که ایشان نیز این حقوق را عقلاً و شرعاً جایز و لازم الرعایه می دانند و عدم انعقاد پیمان با کشورهای دیگر را به علت فقدان مصلحت جایز نمی دانند. در حقیقت ایشان با حکم ثانوی که از اختیارات ایشان است حکم شرعی خود مبنی بر مشروع بودن رعایت این حقوق نسبت به سایر کشورها را موقتاً ترك نموده اند و علت نیز واضح است زیرا کشور ما اکنون در حال رشد و ترقی است و روز به روز به یافته های کشورهای پیشرفته دنیا حداقل در زمینه های علمی نیازمند است. ایشان در عین وقوف به جنبه های شرعی موضوع، هزینه های عدم الحاق را قابل تحمل تر دانسته اند. و از طرف دیگر برای حمایت از تلاش محققین و مصنفین در داخل کشور این حقوق به رسمیت شناخته شده تا انحصاری بودن آنها برای ایشان تشویقی برای ادامه تلاششان باشد.

---

کلمات کلیدی : واژه‌های کلیدی: مالکیت معنوی، حق مولف، قانون کپی رایت، نقض حقوق معنوی

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)

[دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان نامه ها](#)